

Praktijkprikkel Medicatie van thuis in het ziekenhuis

VMI ontvangt zeer regelmatig meldingen uit de ziekenhuizen over situaties waarin het in eigen beheer houden van medicatie die door patiënten van thuis is meegenomen tot incidenten leidt. De onderstaande melding is hiervan een voorbeeld.

Melding

Een patiënt heeft bij opname zijn medicatie van thuis meegenomen. De verpleging vertelt de patiënt dat het ziekenhuis zijn medicatie gaat verstrekken en dat hij niets van zijn eigen medicatie moet gebruiken. Een verpleegkundige hoort echter tijdens de ochtendoverdracht dat de patiënt 's nachts tegen de afspraken in zijn eigen medicatie heeft gebruikt. Wanneer de patiënt om pijnstilling vraagt, gaat de verpleegkundige opnieuw na of de patiënt dit keer geen thuismedicatie heeft ingenomen. De patiënt geeft aan niet bij zijn eigen medicatie te kunnen, omdat die hoog in de kast staat. De verpleegkundige geeft hierna, naast de pijnmedicatie, ook de andere medicatie van de ochtendronde. Een uur later belt de patiënt, omdat er een geneesmiddel is gevallen. De verpleegkundige ziet dat het om een bloeddrukverlager gaat afkomstig uit de thuismedicatie. In het gesprek dat hierop volgt vertelt de patiënt dat hij 's ochtends naast de geneesmiddelen uit het ziekenhuis toch zijn eigen geneesmiddelen heeft ingenomen.

Analyse

Bij opname in het ziekenhuis nemen patiënten vaak hun medicatie van thuis mee. Het ziekenhuis vraagt hier vaak ook om, naast de verificatie via LSP en Basisset medicatiegegevens (voorheen actueel medicatieoverzicht). Dit maakt het in kaart brengen van wat de patiënt thuis gebruikt makkelijker. In sommige situaties gebruiken patiënten de van thuis meegenomen medicatie in het ziekenhuis. Deze medicatie kan in beheer zijn van de verpleging of van de patiënt zelf. Belangrijk is dat het ziekenhuis duidelijke afspraken heeft welke van thuis meegenomen geneesmiddelen de patiënt in het ziekenhuis doorgebruikt en welke geneesmiddelen de ziekenhuisapothek moet leveren. Wordt de medicatie van thuis niet gebruikt tijdens de ziekenhuisopname? Dan moet de patiënt deze niet zelf bewaren. Deze geneesmiddelen moeten veilig en deugdelijk worden opgeborgen binnen de mogelijkheden van het ziekenhuis, of aan de familie of mantelzorger mee naar huis worden gegeven. Dit kan verwarring en onjuiste farmacotherapie voorkomen.

Ook is het nodig dat het ziekenhuis een duidelijke procedure heeft over welke geneesmiddelen in eigen beheer mogen worden gegeven en hoe in kaart wordt gebracht of eigen beheer van medicatie door de patiënt verantwoord en mogelijk is. De afspraken met de patiënt over eigen beheer moeten worden vastgelegd en duidelijk zijn voor de patiënt. Ook moet het voor de patiënt duidelijk zijn waar hij de medicatie moet bewaren. Dit moet op een plaats zijn waar derden – denk aan bezoek en kamergenoten – niet bij kunnen.

Aanbevelingen

Voor de Geneesmiddelcommissie en de ziekenhuisapotheker

- Ontwikkel beleid over het doorgebruiken van medicatie van thuis in het ziekenhuis. Leg vast in welke situaties dit wenselijk is.
- Ontwikkel beleid over het in eigen beheer hebben van medicatie in het ziekenhuis. Besteed o.a. aandacht aan wanneer medicatie in eigen beheer wel en wanneer niet kan en hoe in kaart wordt gebracht of eigen beheer mogelijk is. Zie voor een methodiek het NFU-document [Medicatie in Eigen Beheer](#).
- Maak afspraken over het bewaren van de medicatie die in beheer van de patiënt is en over het bewaren van medicatie van thuis meegenomen die niet wordt doorgebruikt in het ziekenhuis.

Voor verpleegkundigen

- Medicatie van thuis meegenomen
 - Controleer bij doorgebruik in het ziekenhuis van medicatie van thuis meegenomen of deze geneesmiddelen niet verlopen zijn en of deze onder de juiste omstandigheden zijn bewaard. Controleer ook of er genoeg geneesmiddelen op voorraad zijn voor de gehele ziekenhuisopname¹.
 - Bewaar medicatie van thuis meegenomen, die de patiënt niet in eigen beheer moet hebben of niet in het ziekenhuis zal doorgebruiken, op een veilige plaats. Of geef deze meteen mee aan de familie of mantelzorger.
 - Zorg bij overplaatsing naar een andere afdeling voor fysieke overdracht van de medicatie die van thuis is meegenomen en zorg dat duidelijk is welke medicatie de patiënt tijdens ziekenhuisopname doorgebruikt.
- Eigen beheer van medicatie
 - Breng in kaart of het verantwoord is om een patiënt medicatie in eigen beheer te laten hebben. Bespreek met de arts of deze akkoord is.
 - Maak met de patiënt duidelijke afspraken over het gebruik van de medicatie in eigen beheer en waar deze te bewaren. Leg deze afspraken in het EPD vast.
 - Controleer of het eigen beheer van medicatie op een goede wijze gebeurt.
 - Zorg bij overplaatsing naar een andere afdeling voor fysieke overdracht van de medicatie die de patiënt in eigen beheer heeft.

Voor voorschrijvers

- Geef aan de verpleging toestemming dat een patiënt medicatie in eigen beheer heeft.
- Wees op de hoogte van de medicatie die de patiënt in eigen beheer heeft.
- Vermeld in het EVS alle medicatie die de patiënt tijdens ziekenhuisopname gebruikt. Vermeld ook of deze in eigen beheer en/of van thuis afkomstig is.

¹) Deze taak kan ook bij apothekersassistenten liggen.

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).

Meer weten over het IVM?

Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).